

Rövid szóbeli a bemondónak a Hatos 2010.10.15-i adásához

A mai Hatos az adózás jogi, közgazdasági és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik. Tisztelettel adózunk azoknak, akik végtelen kreativitással kitalálják a zsebek megkönnyebbülésének jogos, bár nem mindig igazságos módozatait. A műsor hátteret nyújt a hatalom és az adóalany számára ahhoz, hogy az évezredek „bújócskát” korrekt normák váltsák fel. Szóba kerülnek kedvező és fájó aktualitások is.

Vendég: Zara László elnök és Vadász Iván alelnök az adókamarától. Műsorvezető Kolláth György.

Felvezetés a web-re a Hatos 2010.10.15-i adásához

A mai Hatos az adózás jogi, gazdasági és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik. Történelmi áttekintés után tisztelettel adózunk azoknak, akik végtelen kreativitással kitalálják zsebünk megkönnyebbülésének jogos, de nem mindig igazságos módozatait. A műsor mérsékelt kedvcsináló a két oldal – a hatalom és az adóalany számára - ahhoz, hogy az évezredek „bújócskát” feledjük, és a közfeladatok finanszírozását korrekt feltételek és normák között játsszuk le. Az Egyesült Államokban humorral átszőtt közhely, hogy ez egy szabad ország, itt csak két dolog kötelező: adót fizetni és meghalni. A sorrend nem tetszőleges. Mindebből bő 50 %-ot már mi is fel tudunk mutatni. Néhány kulcsmondat: minden adó közteher, de nem minden közteher adó. Az adó olyan államháztartási bevétel, amelyet az állam adófelsőjoga alapján állapít meg személyek és szervezetek terhére. Az adóhoz nem kötődik semmiféle közvetlen ellenszolgáltatás. Beszedését az állam kényszer útján is biztosítja. Ez a legfontosabb állami bevétel. Gazdaság- és szociálpolitikai célok eszköze: pl. serkenteni lehet vele a beruházásokat, az exportot, s javítani a rászorultak életkörülményeit. Nem (ön)cél, hanem eszköz. Mivel nem „visszterhes”, ezért magánjogi korlátja nincs, ám alkotmányjogi van, és politikai, közgazdasági, szociális tűréshatára is kell hogy legyen!

Szóba kerülnek kedvező és fájó aktualitások is. Most (is) lesz agytorna-feladvány, ezúttal az adójogi akasztófa-humor köréből.

Vendég: Zara László elnök és Vadász Iván alelnök az adókamarától. Műsorvezető Kolláth György.

Forgatókönyv a Hatos 2010.10.15-i adásához

Jó estét kívánok a KR hallgatóinak. A mikrofonnál Kolláth György. A mai Hatos az adózás jogi, gazdasági és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik. Történelmünk, hagyományaink bő tárházát adják a – sajnos, zömmel rossz - példáknak. Igazságos Mátyás, a király ugyan nagyigényű, kíméletlen adószedő volt, mégis rendteremtő megbízhatósága és legendás, bár történelmileg nem igazolt empátiája miatt előbb-utóbb tisztelték. De pl. már a 150 éves török uralom pro és kontra kialakított egy társas-játékot: a szpáhi szemlélet mindent besöpörne az idegen kincstárba, ellenben néha a honfíui ellenállás jól-rosszul megtöri, kijátssza őt. A középkorban a dac és az autonómia keltette eredmény - főként egyes városokban - túltett még a sherwoodi erdő népének leleményességén és annak védelmezőjén, Robin Hood-on is. Később közismert magyar nemesi felkiáltás vallott a feudális adó-mentalitásról. *Életünket és vérünket adjuk, adnánk, de zabot, pénzt: azt nem, soha!* Nem is olyan régen, egy másik Mátyás – begyűjtés címén – a padlás lesöppréséhez folyamodott, mert ha joga nem is, ereje valameddig volt hozzá. Nem időznék tovább a veretes (kül)honi megoldások szemlélésénél. Mindössze megállapítanám: adó-fegyelem ügyében sincs turáni átok, de volt sok kedvezőtlen hagyomány, és nemigen volt még erő-idő mára valós, modern, időtálló adózási kultúrát kialakítani. Pedig, sehová sem vezet a magyaros mondás: *amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten!* Sokkal jobban tetszik ez: *minden demokratikus jogállam gazdája, kedvezményezettje: kiinduló pontja és végcélja az adófizető és választópolgár. Ő ui. a szuverén nép alapsejtje, atomja! Övé a közpénz, a közvagyon, amely csupán hűséges kezelésre van időlegesen a hatalom mindenkori birtokosainál. Ez (!) a jogot, a hozzáállást, a nyilvánosságot és a testületek stílusát eleve meghatározni.*

A mai műsor távolabbi célja közreműködni abban, hogy a közteherherviselésben is felelős közgondolkodás, majd arra építve mindkét oldalon normális, kiszámítható és biztonságos viszony, egyfajta minimális, józan együttműködés képződjék. Az adózás ui. nem szerelem az első látásra, és nem soha meg nem nyerhető állóháború. Elismeréssel, sőt illő tisztelettel adózunk tehát azoknak, akik végtelen kreativitással kitalálták zsebünk megkönnyebbülésének módozatait. A műsor pedig mérsékelt kedvcsináló a két oldal – a hatalom és az adóalany számára - ahhoz, hogy a sok-évi „bújócskát” felváltva a közfeladatok finanszírozását egy modern szisztémában korrekt feltételek és normák között játsszák, játsszuk le. Volna hozzá működő példa. Az Egyesült Államokban humorral átszőtt közhely, hogy ez egy szabad ország, itt csak két dolog kötelező: adót fizetni és meghalni. A sorrend nem tetszőleges. Mindebből bő 50 %-ot már mi is fel tudunk mutatni (csaknem ráme gyünk a halál-komoly magán- és közterhekre).

Bevezető **kulcsmondatok**: minden adó közteher, de nem minden közteher adó. Az adó olyan államháztartási bevétel, amelyet az állam adófelsőjoga alapján állapít meg személyek és szervezetek terhére. Az adóhoz nem kötődik semmiféle közvetlen ellenszolgáltatás. Beszedését az állam kényszer útján is biztosítja. Ez a legfontosabb állami bevétel, melyet az országgyűlés és a helyi önkormányzat jogilag egyoldalúan állapíthat meg. Gazdaság- és szociálpolitikai célok elérésére felhasználható eszköz: pl. serkenteni lehet vele a beruházásokat és az exportot, s javítani a rászorultak életkörülményeit. **Nem (ön)cél, hanem eszköz.** Mivel az adó nem „visszterhes”, ezért

ellentétele, s így magánjogi korlátja nincs, ám alkotmányjogi kerete és határa van. És politikai, közgazdasági, szociális tűréshatára is kell hogy legyen!

Az Alkotmány 70/I § így szól:

70/I. § (1) Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.

Am most jön az idej nyári, inkriminált nóvum:

(2) A közterhek viselésére szolgáló forrásokból, valamint az állami vagyonnal gazdálkodó, illetve az állam többségi tulajdonában vagy irányítása alatt álló szervezetek részéről jó erkölcsbe ütköző módon juttatott jövedelmek tekintetében törvény, az adott adóévtől kezdődően, külön mértékű kötelezettséget állapíthat meg.

Nota bene: „irányítás”!!! Itt már az is elég, a tulajdoni besorolás sem tabu.

Ez a két bekezdés adja a mai startvonalat. Értelmezésük kapcsán szóba kerülnek aktualitások. Ilyen pl. a tevékenységre jellemző kereset szerinti adózás. Az Alkotmánybíróság ugyan döntött, mégis nyugalom, sem járható út egyelőre a vállalkozásból való pénzkivétel adóalanyai és adótárgyai körében. Tárgyalunk célszerű a szuperbruttó, fél-szuperbruttó dilemmáját, továbbá az egy kulcsos, valamint a családi adózás lényegét, rejtelmét. Szólni kell az adózás fekete vagy szürke zónájáról, azaz a jog határait tesztelő-kikezdő trükkök és csalások problematikájáról. Bizonyára jut idő a helyi adózás áttekintésére, holott egyes városok-falvak adójogát néha ott helyben sem ismerik, nem értik, nem akceptálják.

Továbbmenve, még el nem bíralt jogi „gubanc” - az új jog szerint – úgymond a jó erkölcsbe ütköző, ezért (!) visszamenőlegesen is kiróható, 98 %-os különadó. Jó ez így vajon: kinek igen, kinek nem, és főként mire jó ez?! És slusszként: mikor, s hogyan lesz mindebből jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság, arányosság és következetesség?

Ez az étlap! Hozzá az adójogi „ínyencségek” 2 nagy ismerőjét hívtuk meg. Vendégeink: Zara László elnök és Vadász Iván alelnök az adókamarától. Mindketten adószakértők, adótanácsadók, ilyen perek avatott közreműködői, s a téma gyakori közszereplői. *Szervusztok szakértő urak: köszöntelek Benneteket, köszönöm, hogy eljöttetek egy kis eszmecsere.*

Zara László elnök és Vadász Iván alelnök úrral legutóbb, személyesen idén tavasszal a siófoki monstre adókonferencián találkoztam. Két dolog tűnt fel nekem: egyrészt az, hogy a saját szakmájuk közönsége megkérdőjelezhetetlen tekintélyként nézett fel mindkét úrra pl. a konzultáció során. A másik: aznap „fennforgás” volt a magyar sajtóban adózási téren, ezért mindkettőjük a szünetben, de ebédidőben is készséggel állt a média rendelkezésére egy és ugyanazon témában akár 6-8 ízben is. Ezt közszolgálati köteleességtudatnak hívnam. Mondanivalójuk egy részét akaratlanul is hallottam, és olvasom máskor, azóta is. Igazolhatom, hogy tárgyilagos és közjogilag is értékes szaknyilatkozatokat adnak. Erre lesz szükség itt és ma is.

A bevezető sorában egy villámkérdés mindkét szakértőhöz: ***merre tart a magyar adórendszer, s látni-e már annak eszázadi, markáns körvonalait? Kifelé jövőnk vagy befelé tartunk az erdőbe?***

Most rövid közszolgálati és kereskedelmi szünetet tartunk. Folytatódik a Hatos Zara Lászlóval és Vadász Ivánnal.

I. Először azt tisztázzuk: *miféle alapvető kötelezettség az adófizetés, milyen alapelvei vannak? Mi a különbség az adó, az illeték, az igazgatási szolgáltatási díj között? Miből keletkezik és mire megy el az adó, s mi a főbb tételeinek mértéke, aránya? Az adóhatóságokról később egy külön műsor szól, de az adózás menetét célszerű bemutatnunk: a kivetéstől vagy az önadózástól a bírósági felülvizsgálatig! Mikor és miért inkasszálnak? Mindebben melyek ma a legfőbb tanulságok? Milyennek tűnik az adócsalás gyakorlata a mai Magyarországon (Lásd: fiktív számlák, fantomcégek, feketepénzek, korrupció, offshore cégek, stb). Nem várhatjuk, hogy konkrét tippeket, tanácsokat, sőt trükköket mondjanak el nekünk üzleti titkaikból a szakértők, hanem elemezzük inkább azt, hogy miféle bajt okoznak ezek, és miként lehet ellenük eredményesen fellépni?*

Most ismét tartunk egy kis szünetet, de a hírek után folytatódik a Hatos Zara Lászlóval és Vadász Ivánnal.

II. Ebben a blokkban az aktualitásokat vesszük sorra. *Hívószavak: a) a tevékenységre jellemző kereset, jövedelem problematikája, b) a helyi adóztatás gondja, változásai, c) a jó erkölcsre apelláló 98 %-os különadó megfelelése vagy hibás megközelítése, d) a nettó-bruttó, szuperbruttó, fél-szuperbruttó értelmezése. e) A vagyonosodási vizsgálat oka, kezdete és vége? f) Mikor, mitől függően nyerhet az egyén az adójogi perekben? g) És vajon mi várható a legújabb ún. válságadó bevezetésétől?*

Itt egy kedves történet ad oldást. Egy jeles adószakembernek lett 2 kutyája: egy kicsi meg egy nagy. Elnevezte őket nettónak és bruttónak? Na, vajon melyik a kedvenc?! **Újból rövid szünetet tartunk, de jövőnk vissza!**

III. Folytatjuk tehát a Hatost Zara Lászlóval és Vadász Ivánnal. **Váltunk át pozitív megközelítésre! Következzék a kormány által elhatározott, egyre részletesebben nyilvánosságra kerülő adóváltozások értékelése.** *Vajon az egyes társadalmi csoportok szempontjából, kinek kedvez, kinek nem a tervezett változás? Egészében véve pedig mi jöhet ki belőle családnak, egyénnek, vállalkozásnak? Egy kulcs vagy több legyen, és milyen megoldás segítse adóügyi téren is a családbarát államcélakat? Lesz, lehet ebből európai versenyképesség, távolilag pedig egymillió új munkahely?*

Mindkét szakértőhöz záró-kérdés: vártok-e valami alapvetően újat az országos vagy a helyi adójog terén a készülő, új alkotmányban?

Nem ér(het)tünk az adójog végére, mert sosincs vége. Az adásnak azonban igen, tehát következik 3, poénos feladvány. *Adózással kapcsolatos akasztófa-humor* lesz a játék, meg kell tehát adni a bevezetés poén-válaszát! 1) Egy férfi meséli, hogy rémes álma volt. -Azt álmodtam, hogy a Fiumei úton megyek végig ingben-gatyában. Jóbarát: -na és, nem tartóztattak fel? **Válasz?...** /**Megfejtés:** Nem, mindenki azt hitte, hogy az adóhivatalból jövök./ 2) Mi van mottóként kiírva egy jókedélyű adótanácsadó falára? Olyasmire gondoljunk, mint a büntetőjog sztárügyvédjének mottója: Az igazság nem állhat a védelem útjába! **Válasz?...** /**Megfejtés:** a tanácsaink nem arra valók, hogy megfogadják, hanem arra, hogy kifizessék!/ 3) Egy híres pénzügyminiszternek megfestették az egész alakos portréját? Miért nem tetszett a kép a köznépnek? **Válasz?...** /**Megfejtés:** Azért nem jó a kép, mert a miniszter keze a saját zsebében van!/ Köszönöm, hogy itt voltatok: László és Iván. Együtt köszönjük meg a hallgató figyelmét és a rádió technikai stábjának segítő közreműködését. Kellemes hétvégét kíván Kolláth György: a viszont hallásra 2 hét múlva, amikor is valószínűleg teniszezünk.